

الگوهای شایستگی مشاغل کلیدی رسانه ملی

دکتر علی اصغر غلامرضایی

دکتر سیند مرتضی موسویان

انتشارات دانشگاه صدا و سیما

سرشناسه	: غلامرضایی، علی اصغر، ۱۳۴۳ -
عنوان و پدیدآور	: الگوهای شایستگی مشاغل کلیدی رسانه ملی / علی اصغر غلامرضایی؛ سید مرتضی موسویان؛ [به سفارش] صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، شورای عالی نیروک انسانی کمیته کارآمدسازی و تعالی نیروی انسانی.
مشخصات نشر	: تهران: دانشگاه صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۹۲، انتشارات.
مشخصات ظاهری	: ۳۷۴ ص.: نمودار.
شابک	: ۱۵۰۰۰۰ ریال: ۱ - ۷۷ - ۸۸۵۷ - ۹۶۴ - ۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی: فیا	
موضوع	: صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران -- ارزشیابی
موضوع	: صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران -- نیروی انسانی -- ارزشیابی
موضوع	: اصلاح نظام اداری -- ایران
شناسه افزوده	: موسویان، سید مرتضی، ۱۳۴۰ -
شناسه افزوده	: صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، شورای عالی نیروی انسانی. کمیته کارآمدسازی و تعالی نیروی انسانی
شناسه افزوده	: دانشگاه صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۹۲ ع ۹ / الف ۹ / ۸۶۸۹ / HE
رده‌بندی دیویی	: ۳۵۱ / ۳۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۵۹۸۸۳۸

انتشارات دانشگاه صدا و سیما
عضو انجمن فرهنگی ناشران کتاب دانشگاهی

الگوهای شایستگی مشاغل کلیدی رسانه ملی

شورای عالی نیروی انسانی صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران
کمیته کارآمدسازی و تعالی نیروی انسانی

دکتر علی اصغر غلامرضایی

دکتر سید مرتضی موسویان

ویراستار: ابراهیم حقیقی
طراح جلد: علیرضا امامی
صفحه‌آرا: مرتضی ندیری
ناظر چاپ: هوشنگ شیرالی
چاپ: کهن
شمارگان: ۵۰۰ نسخه
چاپ اول: ۱۳۹۲
قیمت: ۱۵۰۰۰۰ ریال

شابک: ۱ - ۷۷ - ۸۸۵۷ - ۹۶۴ - ۹۷۸

کلیه حقوق این اثر متعلق به دانشگاه صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران است.

تهران - خیابان ولی عصر (عج)، ابتدای بزرگراه نیاش - دانشگاه صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران.
انتشارات (تلفن و دورنگار) ۲۲۶۵۲۸۴۴ - فروشگاه ۲۲۱۶۸۶۲۰

www.iribu.ac.ir

سخن آغازین

نظر به فرمایشات مقام معظم رهبری، مبنی بر لزوم کارآمدی سازمان صدا و سیماى جمهوری اسلامی ایران، کمیته کارآمدسازی و تعالی نیروی انسانی رسانه ملی، با اتکاء به خداوند متعال و زیر نظر شورای عالی نیروی انسانی به تدوین سند «کارآمدسازی و تعالی نیروی انسانی» اهتمام و با انتصاب رئیس، دبیر و اعضاء کمیته و ارتباط مستقیم با کارشناسان و خبرگان مشاغل مختلف سازمان صدا و سیماى جمهوری اسلامی ایران آغاز به کار کرد.

همزمان با تشکیل کمیته کارآمدسازی و تعالی نیروی انسانی با استفاده از نظر مدیران ارشد عضو این کمیته و با دعوت از استادان شناخته شده منابع انسانی در دانشگاه ها و همچنین تشکیل جلسه با کارشناسان منابع انسانی در سازمان ها و شرکت های پیشرو، تجارب و نظریات ارزشمند آنان مستند شده و پس از بررسی ادبیات نظری در حوزه توانمندسازی و مدیریت منابع انسانی نسبت به تهیه پیش نویس «نقشه راه» اقدام شد. اعضاء کمیته کارآمدسازی و تعالی نیروی انسانی، نظرات ارزشمندی در خصوص «نقشه راه» ارائه کردند که با اعمال آنها، نسخه نهایی برای طرح در شورای عالی نیروی انسانی سازمان آماده شد و به تصویب رسید.

در زمینه ارائه راه کارهای کاربردی، از تمامی کارشناسان سازمان در معاونت های مسئول دعوت شد و کمیته های تخصصی فرعی با حضور و مشارکت آنان، که مجریان اصلی نتایج پروژه هستند، فعالیت جدی خود را در سطح عملیات آغاز کردند.

همان گونه که در «نقشه راه» پیش بینی شده بود، ایجاد یکپارچگی و انسجام در چهار نظام از زیرنظام های منابع انسانی، «جذب و تأمین نیروی انسانی، آموزش کارکنان، ارزیابی عملکرد و پاداش» و نیز ایجاد تناسب هرچه بیشتر میان عملکرد این نظام ها با اسناد بالادستی، مد نظر قرار گرفت.

همان‌گونه که در «نقشه راه» پیش‌بینی شده بود، الگوبرداری و بررسی معتبرترین الگوهای شایستگی^۱ در نظر گرفته شد. در این مسیر، الگوبرداری از استاندارد شبکه شغلی^۲ در اولویت قرار گرفت. بسیاری از مشاغل دنیا چه رسانه‌ای و چه غیررسانه‌ای، به دلیل جامع بودن، از این استاندارد استفاده می‌کنند. علاوه بر آن، این استاندارد دارای رویکردی آینده‌نگارانه و چندمهارته در مشاغل بوده و امکان روزآمدسازی این الگو و اجزای آن با صرف هزینه‌ای بسیار کم در هر سال امکان‌پذیر است.

در این فرآیند، برای تدوین الگوی شایستگی مشاغل کلیدی، ابتدا نسبت به شناسایی و انتخاب خبرگان در مشاغل مورد نظر اقدام و سپس با جلب مشارکت جدی آنان در چند مرحله، حرکت به سوی تدوین الگوی شایستگی آغاز شد.

در مرحله اول، به منظور بومی‌سازی الگوی انتخابی (استاندارد شبکه شغلی)، زمینه‌های مدنظر در الگو که شامل وظایف، دانش‌ها، مهارت‌ها، توانایی‌ها، فعالیت‌های کاری، شرایط کاری، حیطه کاری، علاقه‌مندی‌ها، ارزش‌های کاری، شبکه‌های کاری، نیازهای کاری و ابزار و فناوری‌های مورد نیاز می‌شد از سوی خبرگان بررسی شد و شش استاندارد شغلی شامل، «وظایف»، «دانش‌ها»، «مهارت‌ها»، «شبکه‌های کاری»، «ارزش‌های کاری» و «ابزار و فناوری مورد نیاز» (در موارد ضروری) انتخاب، بومی‌سازی و خلاصه شد.

در مرحله دوم، با طراحی پرسشنامه‌های تخصصی، گروه متنوع‌تر و بزرگ‌تری از خبرگان در نظرسنجی به مشارکت دعوت شدند. هدف این مرحله، آزمون زمینه‌های انتخاب شده برای الگوی شایستگی و وزن‌دهی و تعیین درجه اهمیت هر یک از شایستگی‌ها بود. تحلیل نتایج حاصل از پیمایش میدانی، نهایی‌شدن زمینه‌های انتخابی برای استانداردهای شغلی را تأیید و همچنین وزن و اهمیت هر یک از شایستگی‌ها (در هر یک از زمینه‌ها) را مشخص کرد.

در ضمن با مشارکت خبرگان هر شغل، برای طراحی «شایستگی‌های رفتاری شاغل» از آزمون استاندارد شناخت رفتار^۱ استفاده شد. برای رسیدن به «سیاهه شایستگی‌های مرتبط با استعداد»^۲ از آزمون مرتبط بهره‌گیری و همچنین احصاء «شایستگی‌های نگرشی و ارزشی کاری»^۳ در هر شغل با آزمون مربوط عملیاتی شد.

رسانه ملی با مأموریت فرهنگی و ارزشی خود در جمهوری اسلامی ایران باید از ارزش‌های کاری، سازمانی و دینی خاصی برخوردار باشد. در الگوی شایستگی شغل، شایستگی‌های ارزشی بر دیگر اجزاء احاطه دارد. از این رو کمیته کارآمدسازی و تعالی نیروی انسانی با کمک استادان صاحب‌نظر در این حوزه درصدد تبیین این ارزش‌ها و کمی کردن آنها برآمد. البته در مرحله نهایی، الگوی شایستگی هر شغل حاوی شایستگی‌های ارزشی (از منظر اسلام) نیز خواهد بود.

با ارائه الگوی شایستگی حاضر، امید است با اتکاء به خداوند متعال، گامی در مسیر کارآمدسازی و تعالی نیروی انسانی در رسانه ملی برداشته باشیم.

سید مرتضی موسویان

دبیر پروژه کارآمدسازی و تعالی نیروی انسانی

1. DISC: Dominance Influence Steadiness Compliance
2. PTSI: Personal Talent Skills Inventory
3. PIAV: Personal Interests Attitudes and Values

اعضای کمیته کارآمدسازی و تعالی نیروی انسانی

رئیس کمیته: علی اصغر غلامرضایی

دبیر کمیته: سیدمرتضی موسویان

سایر اعضا (به ترتیب حروف الفباء):

- محمود اربابی
- صادق پورزارعی
- حمیدرضا خزنائی
- محسن زینلی
- رضا شاکری
- ابوالقاسم شکری
- محمدرضا کاشانی (مرحوم)
- سعید مقیسه
- مجید ملکی تبار
- عباس مهدوی مهر
- محمدرضا نوری فرد

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فصل اول: کلیات	۱۱
۱-۱- مقدمه	۱۳
۲-۱- الگوی توانمندسازی منابع انسانی در رسانه ملی	۱۴
۳-۱- اقدامات مدیر داخلی	۱۶
۴-۱- شایستگی چیست؟	۱۶
۵-۱- بخش‌های اصلی الگوی شایستگی	۲۳
فصل دوم: گروه مشاغل سیاسی (خبر)	۴۵
۱-۲- تصویربردار خبر	۴۷
۲-۲- خبرنگار	۵۶
۳-۲- دبیر خبر	۶۶
۴-۲- گوینده خبر	۷۶
فصل سوم: گروه مشاغل برنامه‌ساز (تلویزیون)	۸۷
۱-۳- تدوینگر	۸۹
۲-۳- تصویربردار	۱۰۱
۳-۳- تهیه‌کننده تلویزیون	۱۱۳
۴-۳- کارگردان تلویزیونی	۱۲۳
۵-۳- گوینده رادیو تلویزیون	۱۳۴
۶-۳- طراح نقاشی متحرک (انیماتور)	۱۴۳
۷-۳- گرافیکست	۱۵۲

۱۶۷	فصل چهارم: گروه مشاغل برنامه ساز (رادیو)
۱۶۹	۱-۴- تهیه کننده رادیو
۱۸۰	۲-۴- صدابردار
۱۹۳	فصل پنجم: گروه مشاغل برنامه ریزی
۱۹۵	۱-۵- کارشناس سیستم
۲۰۷	فصل ششم: گروه مشاغل فنی
۲۰۹	۱-۶- تکنسین صدا و تصویر
۲۲۰	۲-۶- کمک مهندس صدا و تصویر
۲۳۱	۳-۶- تکنسین فرستنده
۲۴۱	۴-۶- کمک مهندس فرستنده
۲۵۲	۵-۶- مهندس فنی
۲۶۵	فصل هفتم: گروه مشاغل آموزش و پژوهش
۲۶۷	۱-۷- کارشناس آموزش
۲۷۸	۲-۷- کارمند پژوهش
۲۸۶	۳-۷- پژوهشگر
۲۹۷	۴-۷- مدرس (مربی، استادیار، دانشیار و استاد)
۳۰۷	۵-۷- ارزیاب پخش
۳۱۷	فصل هشتم: گروه مشاغل اداری - پشتیبانی
۳۱۹	۱-۸- آرشیویست
۳۳۳	۲-۸- کارشناس روابط عمومی
۳۴۴	۳-۸- متصدی حراست
۳۵۵	ضمائم: سوال های شایستگی های استعداد
۳۶۶	سوال های شایستگی های نگرشی کاری
۳۶۹	سوال های شایستگی های رفتار فردی شغل
۳۷۱	منابع